

Työohje: ADHD oireileva asiakas sote-keskuksessa

Vastuualue: Sote-keskuspalvelut

Erikoisala/Palvelualue/Yksikkö: Sote-keskukset

Hyväksyjät: Raimo Joro, Katja Ahonen

Laatijat: Tarja Hämäläinen, Tiia-Maria Heikura

Päivitysvastuu: ylihoitaja

Hyväksytty: 2.1.2025

Voimassa: 2.1.2026

Haastattelun perustana käytetään [5A-lomaketta \(aikuisten neurokehityksellisten häiriöiden alkuarvio\)](#).

Työohjeen lopussa liitteenä (LIITE 1) lyhyt listaus asioista, jotka tulee hoidon tarpeen arvion yhteydessä kysyä. Listaa voi hyödyntää puhelinpalvelussa nopeana tarkistuslistana.

Kun 5A-lomake osoittaa jatkoselvittelyiden tarpeellisuuden

- Kerro hoitoprosessin vaiheet ja jatkoselvitysten kiireettömyys
- Muiden syiden tai sairauksien selvittäminen
- Unihäiriöiden kartoitus esim. unettomuus, [uniapnea](#)
- Sairauksien poissulku mm. keliakia, anemia, kilpirauhasen toimintahäiriöt
- Mahdolliset aikaisemmat pään vammat
- Lääkitys
- Onko käyttänyt määrättyjä lääkkeitä ohjeiden mukaan?
- Onko käytössä tarvittavia lääkkeitä ja millä annoksella? Luontaistuotteet?
- Jos herää epäily ADHD diagnoosista
- Laboratoriotutkimukset voivat olla tarpeen somaattisia sairauksia epäiltäessä, mutta eivät rutiininomaisesti
- Konsultoi lääkäriä tarvittavista laboratoriotutkimuksista
- PVK, TSH, T4V, fP-Gluk, ALAT, B-PETH sekä virtsan huumausaineseula (U-huumO)
- ohjaa asiakasta laboratoriotutkimuksiin menemisestä ja ajanvarauksesta
- [ASRS](#)-lomaketta voidaan käyttää oirekuvan arvioimiseksi
- Päihdehistorian selvittäminen

- Asiakkaan kohtaaminen ja päihteiden käytön puheeksi ottaminen
- AUDIT (alkoholinkäytön arviointi), DUDIT (huumeiden käytön arviointi)
- Lisäohjeita ja toimintamalleja löytyy Ehkäisevän päihdetyön hoito- ja palveluketjusta
- Psyykkisen voinnin selvittämisessä voidaan käyttää apuna:
 - MDI tai BDI kyselyä masennuksen arvioimiseksi
 - MDQ kyselyä kaksisuuntaisen mielialahäiriön arvioimiseksi
 - GAD7 tai BAI kyselyä ahdistuneisuuden arvioimiseksi
 - tai voidaan ohjata asiakasta [Terapianavigaattorin](#) käyttöön
 - Oirekyselyt sekä tulkintaohjeet löydät [Mielenterveystalon ammattilaisosioon](#) kirjautumalla
- Turvallisuus, lähisuhdeväkivalta
- Asiakkaan kohtaaminen ja asian puheeksi ottaminen ovat tärkeässä roolissa
- Lähisuhdeväkivallan kartoittamisen apuvälineenä voit käyttää THL suodatinkysymyskaavaketta, joka ohjaa jatkotoiminnassa
[THL laheisvakivalta suodatin kartoituslomake A4.indd](#)
- Mikäli suodatinkysymykset ohjaavat jatkotoimiin, Siun soten hyvinvointialueen toimintaohjeet löytyvät linkistä
[Siunsote KEH Työohje Lyhyt ohje lahisuhdeväkivallan puheeksi ottoon ja palveluohjaukseen.docx](#)
- Alkukartoituksen jälkeen varataan aika terveysaseman lääkärin vastaanotolle Miepään ohjaamisen tai tarvittaessa suoraan erikoissairaanhoidon lähetteen tekemisen arvioimiseksi
- Jos asiakas ohjataan Miepään tai erikoissairaanhoidon, häntä ohjataan tilaamaan tarvittavat asiakirjat (jos eivät ole Mediatriissa tai Kannassa). Ohjeet: [Asiakirjojen kopiot - siunsote.fi](#)
- Tietopyynnöt tulee tehdä 3 kuukauden kuluessa siitä, kun niiden tilaamisesta on sovittu

LIITE 1

ALKUARVION TEKEMINEN ADHD-OIREIDEN KARTOITTAMISESSA

- Perustietojen tarkistaminen
- Asiakkaan oireiden selvittäminen
- Päihdehistorian selvittäminen
- Psyykkisen voinnin selvittäminen
- Muiden syiden tai sairauksien selvittäminen
- Turvallisuus, lähisuhdeväkivalta
- Laboratoriokokeet
- Lääkitys
- Mahdolliset pään vammat
- Mikäli oireet viittaavat ADHD:hen, konsultoi terveysaseman lääkäriä Miepään ohjaamisen tai erikoissairaanhoidon tehtävän lähetteen tarpeen arvioimiseksi.